СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 83. Джерзи Сити, Н. Дж., пятниця, 10, березня 1931. VOL. XXXIX. No. 83. Jersey City, N. J., Friday, April 10, 1931. THREE CENTS.

ВЕЛИКОДНА ПИСАНКА -- РІДНІЙ ШКОЛІ В КРАЮ.

20,000 СТРАЙКУЮЧИХ МАЙНЕРІВ ВЕРНУЛИСЬ ДО РОБОТИ

ВИЛКС БЕРІ (Пенсилвенія). — Урядовці „Глен Алден Кол Компані" оголосили, що розпочинають роботу у своїх майнах. 20,000 страйкуючих майнерів вертаються отже назад до праці.

Майнерський підкомітет, який вів пертрактації, подає, що майор В. В. Інгліс, президент компанії, заявив, що готовий до переговорів з майнерським комітетом і з окружними урядниками в справі невиконаних майнерських відносин, які мали бути причиною страйку.

Майнери вважають це здобутком, що президент компанії рішився переговорювати прямо з комітетом майнерів.

ЕВРОПА ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКИХ ТОВАРІВ.

НЮ ЙОРК. — Джеймс Д. Муні, заступник президента „Дженерал Моторс Корпорейшен", виголосив на нарадах „Ню Йорк Борд оф Трейд" промову в справі помилкової американської економічної політики супроти Европи. Муні звернув увагу на економічне зближення між Німеччиною й Австрією і заповів, що незабаром усі европейські краї злучаться в одну юнію й усунуть цлові границі, а це буде найбільшим ударом для Америки.

Муні говорив далі про те, що Америка ломить собі голову над дрібною справою, чи допустити легке вино, а занедбує найважніші проблеми, від яких залежить дальший добробут. Цим дається пояснити те, що Америка не знерунула ніякої уваги на перестороги вчених економістів, котрі твердили, що не можливо буде Америці вивозити до Европи велику скількість збіжа, бавовни і товарів, коли вона не уможливить Европі закупно. Другою американською помилкою вважає Муні тарифу Голі-Смута, яка відвернула від Америки найліпших покупців тільки тому, що вони не можуть збувати в Америці своїх товарів.

Муні певний, що Америка не буде могла вже більше вивозити автомобілів до Европи, бо не видержить на тім полі конкуренції з Німеччиною.

ДО БОРОТЬБИ З НЕГРАМОТНІСТЮ.

ВАШИНГТОН. — Секретар Вілбур взивав радом до боротьби з неграмотністю. Він каже, що в 1920 р. було в Злучених Державах 1,160,781 неграмотних, а в 1930 р. було їх 1,013,623.

ЛОНГВОРТ УМИРАЄ.

АЙКЕН (Савт Каролайна). — Лікарі не мають надії вдержати при життю Николаса Лонгворта, президента палати послів, котрий захорів нагло на запалення легенів.

БУВ БЕЗРАДНИЙ СУПРОТИ РЕКЕТІРІВ.

НЮ ЙОРК. — З доходжень, які ведуться проти окружного прокуратора Крейна, виходить, що прокуратор був безрадний, коли ходило о переслідування рекетірів. Кожде зарядження прокуратора було їм заздалегідь відоме, як і знали вони про всі інформації, які доходили до прокуратора й то скорше, заки їх мав сам прокуратор.

ПРИЗНАЄТЬСЯ, ЩО ОБМАНЮВАВ.

НЮ ЙОРК. —Ніно Пекараро, відомий зі своїх „розмов з духами", котрий навіть держав сеанси з сером Артуром Конаном Дойлом, признався, що всі його розмови були „фейком".

ВАГНЕР ЗА БІЛЬШИЙ ДОХІД.

НЮ ЙОРК. — Сенатор Вагнер подає проект, який мав би положити конець економічній депресії. Він каже, що на протязі найближчих 6 літ повинні бути піднесені всі платні. Загальний дохід з тої підвишки повинен виносити $40,000,000,000. Коли така сума опиниться в кишенях людей, їх життєва стопа піднесеться, а збільшені вимоги піднесуть промисл і торговлю.

Далі заявився Вагнер за обезпечення проти безробіття і на старість, зменшення годин праці та виелімінування діточої праці.

МЕК АДУ ПРОТИ РЕСКОБА.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС. — Вилієм Г. Мек Аду, бувший секретар скарбу, скритикував Джана Рескоба, голову Демократичного Народного Комітету, за його акцію в справі знесення прогибіції. Він каже, що така акція розібє демократичну партію і принесе їй невдачу, при президільних виборах у 1932 р.

Мек Аду є тої думки, що 18 поправка вдержиться, та що нема змислу вести боротьбу за те, чого не можна доконати. Дотого, каже Мек Аду, горівка не дасть їсти ні роботи.

УКРАЇНСЬКА ГОДИНА НА РАДІО.

В неділю, 12 квітня, в год. 4.15 до 4.30, з радіо стації W. H. A. M., в Рочестер, Н. Рі., Українська Мандолінова Оркестра під проводом Л. Сорочинського відгоpає слідуючу програму:

1) Семинаста курочка; 2) Зеленая ліщинонька; 3) Truly I love you; 4) Журавель.

Солісти: п.п. Ю. Січинська і М. Климців; при пяні С. Климців.

РАДІО-КОНЦЕРТ В ФИЛАДЕЛФІ.

Заходом Злучених Американсько-Українських Організацій в Филаделфії відбудеться радіо-концерт в неділю, дня 12 квітня, в год. 7-мій вечером, через стацію WRAX.

УЧИТЕЛЬ БИВ УЧНІВ.

Соймові клюбн: Народовий, ППС, ХД, НПР і Зедночене Хл. внесли нагле внесення в справі, що учитель школи у Залісі бив шкільні діти в звязку з картками на іменини марш. Пілсудського. Внескодавці навели статтю „Газети Бидгоск-ої", в якій поданий лист батька дітей Ант. Фінка. У тім листі сказано, що учитель Фрончковський бив по лиці тих дітей, які не принесли по 20 сот. на картки. Побив і двох синів Фінка, 14- і 10-літнього. Внескодавці домагаються, щоби уряд повідомив, що поробив у згаданому та подібних випадках.

ПАРУБОЦЬКИЙ ПОДАТОК.

Кружляють чутки, що польський уряд, щоби ратувати буджет перед дефіцитом, переведе низку податкових проектів. Між іншим опрацюють на зразок західних держав проект закону про парубоцький податок. Неженаті у столиці, що заробляють понад 300 зол., мусіли би платити такий податок, а в краю вже ті, що заробляють більше ніж 200 зол. місячно.

ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ.

Дня 12. ІІІ. по одномісячнім перебуванні в тюрмі при Казимирівській вуліці у Львові вийшли на волю А. Гнатишин, Вол. Романів (оба з Чижикова) і Вас. Кузьмів (з Полюхова). Вим приписували замах на коменданта постерунку в Гаях. Сам комендант зізнавав, що ніяк їх трох, одначе по переслуханню свідків вийшли всі три на волю з тим, що три рази в тижні будуть голоситися на поліції.

ДІВЧИНА В ПОЛУМЯХ.

В Білім Камені, пов. Золочів, Марія Гарбузинська, виходячи з дому, залишила біля печі свою 9-літню дочку й просила її допильнувати обіду. Через необережність тієї дівчини вогонь охопив її сукенку і вона цілa станула в полумях. На крик дівчини збіглися сусіди, але заки погасили вогонь, ця дівчина попеклась на цілім тілі так, що тепер лежить безнадійно хора.

ПОМЕР СЛАВНИЙ РОБІТНИЧИЙ ПРОВІДНИК.

Фред Диксон, відомий довгі літа у Вінніпегу як робітничий провідник та оборонець злидарів, умер 18 березня після довгої й тяжкої недуги, рака. Тисячі людей знали його і дуже високо поважали. Через смерть Диксона Манітоба тратить одного з найвидніших своїх людей, неустрашимого борця за покривджених і героя одного з найславніших процесів, які колинебудь відбулися в Канаді.

ХОТІВ ВІДРІЗАТИ СОБІ ЯЗИК.

Говориться в Євангелію: „Як рука твоя провадить тебе до злого, відітни її". Івана Кіценка у Вінніпегу мабуть язик провадив до злого, бо він старався 20 березня відтяти його бритвою. Він і не дуже перебирав з тим, до має собі язик відтяти, бо операцію перепроваджував на улиці, коли попрнього переїздила стріткара. Мотормен побачив незвичайне видовище, спинив стріткару, вирвав бритву з рук Кіценка, а його самого взяв наперед себе, вийняв у стріткару і завіз до шпиталю св. Йосифа. Лікарі кажуть, що Кіценко буде жити, хоч і буде мати короткий язик.

ЗАЛОМИЛИСЬ НА ЛЕДІ.

Іван Магдиш і Стефанія Медведева з Борщівки, пов. Кремянець, переїжджаючи в ночі через ріку Горинь, заломились на леді і разом з кінми втопились. Кілька днів ніхто не знав, де поділись ці дві особи, аж тепер, як криги рушили, вдалось найти трупи цих нещасних та коні і віз.

АРХИКНЯЗЬ ЛЕОПОЛЬД САЛЬВАТОР ПОКИДАЄ АВСТРІЮ.

Архикнязь Леопольд Сальватор, який недавно мав в Америці процес за продажу перел Марії Терези, вернув до Відня, але з наказу австрійського уряду мусить покинути Австрію, бо не хотів зложити присяги на вірність австрійській республіці. Як відомо, є законом, що член родини Габсбургів може тільки тоді жити в Австрії, як зложить присягу на вірність республіці.

ЗА КОМУНІЗМ.

Перед станиславівським судом присяглих закінчилась розправа 22-літнього комуніста Герша Горовіца з Дубінки під Перемишлем, якого обвинувачували в злочині комуністичної агітації. Горовіца арештували 15. XI. 1930 в Ямниці коло Станиславова, де в нього сконфісковано транспорт летючок і брошур КПЗУ. Горовіца засудили на 3 і пів місяця вязниці, бо судді присяглі не затвердили питань щодо § 58, а тільки щодо §300. Таксамо в Перемишлі засуджено комуніста Степана Росовського на 6 місяців вязниці, комуніста Лерера на 4 місяці, а їхню товаришку, Саноцьку Юлію, увільнено від вини й кари.

ВЕЛИКИЙ ВЕКСЛЕВИЙ ОБМАН.

З Вильна до Лодзі приїжджав часто власник більшого підприємства Маєрчик і брав у лодзьких фірмах на векслі мануфактурні товари. В одній фірмі дав векслі на 80,000 зол. і забравши крам, виїхав до Вильна. Коли минув реченець платности, векслі запротестовано, а пошкодовані поїхали до Вильна стягати гроші. Та виявилося, що Маєрчик покинув Вильно, зліквідував свою фірму і втік за кордон.

ЗНОВ ДОЧКА, НЕ СИН.

Японська цісарська пара мала три дочки і все мріяла про ге, щоби мати ще сина, який був би наслідником престола. На днях цісарева привела на світ четверту дитину, але, на превеликий жаль цісарської родини і всіх Японців — та дитина також жіночого пола.

ФАЛЬШИВІ КАРТИ В МОНТЕ КАРЛЬО.

В Спортовому Клюбі в Монте Карльо відкрито обманство підчас гри в бакарата й стверджено, що грачі грали значними картами. До організації належало кількох круперів, які мали численних спільників. Карти були значені хемічними плинами, які голим оком годі було доглянути. Тому звичайно коло грачів сиділи спільники в різнокольорових окулярах і давали їм відповідні знаки.

По переведенню слідства всіх круперів звільнено.

ЛЕДІ ОВЕН У ТЮРМІ.

Французька преса подає, що леді Овен, яку недавно засудили на 5 літ вязниці за поранення жінки свого любовника, дістає тепер у тюрмі цілу масу листів від своїх любовників. Тих листів стільки, що навіть артистки в Голіводі дістають менше. Більшість листів до леді Овен, це листи від її поклонників, які переконані, що ціп вродливій пані суд заподіяв страшну кривду, якої судівництво не тямить. На днях у тюремній келії у Версалі одна з увязнених там жінок, пані Блєс, привела на світ дитину і просила паню Овен бути хрестною матірю. Леді Овен держала дитину до хресту у вязничній капличці і дарувала її матері більшу суму для неповляти, бо як відомо, леді Овен є дуже багатою дамою.

ЧОМУ ЗГОРІЛА ВІЛЛЯ ТРОЦЬКОГО?

Як відомо, недавно згоріла вілля Троцького в Константинополі. Зразу писалось, що пожежу спричинив випадок, а тепер преса повідомляє, що віллю Троцького підпалили тайні агенти ДПУ, бажаючи спалити ті документи, які Троцький вивіз з Ленінграду і якими може скомпромітувати радянський уряд. Але виявилось, що Троцький переховує ті документи аж у Швеції і вони не згоріли. Можна сподіватись, що ті документи будуть опубліковані.

КОМІСАР УТДАЄ НА НАУКУ

МОСКВА. — На відбуваючійся в Москві „Конференції для плянової організації наукової розслідної роботи" виспався Бухарін з острими випадами на свободу науки. Говорив він, що свобода науки це буржуазна видумка, якої вживається для закривання наукової оборони буржуазії та всякого іншого назадництва.

Він казав, що Росія повинна закинути засаду свободи науки. Наука повинна доказувати соціялістичні теорії.

Бухарін недавно попав був у неласку Сталіна, а, покаявшися, старається тепер показати свою комуністичну правовірність.

ВЕЛИКИЙ ЛОКАВТ У ДАНІЇ ВІДЛОЖЕНО.

КОПЕНГАГА. — Урядникам держави вдалося в останній хвилі відложити локавт робітників у Данії, що мав осягнути небувалі розміри.

Мали викинути з роботи робітників копальняних, залізних фабрик, ткацьких і будівельнних промислів.

Локавт відложено до 20 квітня.

Тимчасом у Данії відбудуться ріжні конференції фабрикантів та юній, які будуть розглядати положення з метою не допустити до локавту після 20 квітня.

КИТ МОЖЕ ЗОВСІМ ВИГИНУТИ.

АДЕЛЕЙД (Австралія). — Догляс Мосон, підбігуновий подорожник, заявив тут на приняттю, виданому в його честь, що коли Австралія не доведе до якої міжнародної умови про захорону китів, то незадовго ці найбільші водні сотворіння вигинуть зовсім.

Мосон описував, як китів вибивають безпощадно. В самій тільки Австралії є тепер 40 великих кораблів, що вибираються на ловлю китів. Кождий корабель має при собі 6 до 10 менших корабликів, на котрих моряки випливають на саме полювання. Кождий з тих менших кораблів сподівається вбити досить китів, щоби зібрати оливи вартости що найменше півтреть мільона долярів.

МОРСЬКА КОНКУРЕНЦІЯ.

ЛОНДОН. — Корабельне підприємство Кунард замовило собі новий корабель для атлянтійської планби. Має він коштувати 30 мілінів долярів. Рівночасно Кунард будує ще інші кораблі, разом коштом 50 мілінів долярів.

НІМЕЦЬКО-АНГЛІЙСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЧЕРВНІ. ВИЖИДАННЯ ЩОДО СТАНОВИЩА ФРАНЦІЇ.

ЛОНДОН. — Англійське міністерство заграничних справ заявило, що англійський та німецький уряд порішили вже дату митової конференції між Німеччиною й Англією. Конференція має відбутися в червні. Буде тревати від 5. до 9. червня.

На цю конференцію приїдуть з Німеччини німецький премієр та міністер заграничних справ. Конференція відбудеться в приватній хаті англійського премієра.

Становище Франції до цеї конференції ще не означене як слід. Це, що дату конференції відложено на такий далекий час, викликує в Франції певне вспокоєння.

ЗАМАХ НА АНГЛІЙСЬКОГО УРЯДНИКА В ІНДІЇ.

КАЛЬКУТА (Індія). — В місті Міднапор зроблено замах на англійського урядника, Джеймса Педі. Урядника пострілено пять разів, і він згинув на місці.

Замах доконано підчас його візити на шкільній виставі. Англійські газети показують на настрій товпи, що відвідувала ту саму виставу; цей настрій проявився тим, що вбивникови дозволено втекти.

Цей новий замах може мати великий вплив на розвій порозуміння між Англійцями й Індійцями.

ГІТЛЕР ТЕЖ ЧИСТИТЬ СВОЮ ПАРТІЮ.

БЕРЛІН. — 900 членів викинено з „німецької національної соціялістичної партії" за те, що вони не погоджувалися з політикою Гітлера.

Спільні заходи Гітлерівців, комуністів та націоналістів добитися отворення парляменту для дебати над недавним замкненням парляменту, не повелися. Парлямент буде замкнений аж до 13. жовтня.

ЗРІСТ ПУБЛИЧНОЇ ОПІНІЇ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ В ФІНЛЯНДІЇ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС. — У президента фінської республики заявилася делегація жіночих організацій та предложила йому петицію, заосмотрену 100,000 підписів, в якій жінки домагаються відкликання прогибіційного закона як шкідливого для Фінляндії та тверезости.

Петиція каже, що нині прогибіцію в Фінляндії піддержують тільки фанатики та бутлегери.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Також ковів и сору.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

ПЕРЕДПЛАТА:

Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

In Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

В Джерси Сити і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

АЗБУКА НАЦІЇ

Під таким наголовком вийшла у Львові невеличка брошура, написана Л. Ясінчуком, бувшим делегатом Рідної Школи до Злученних Держав. Видано її з нагоди 50-ліття Рідної Школи. Читаємо там таке:

„Рідна Школа поставила собі завданням сторожити, щоби ніяка сила не вспіла вирвати з рядів нашої нації її синів, щоб з уст української дитини ніхто не зміг вирвати її рідної мови. Вона поставила собі завданням виховати молодь із сильною волею, **характерну,** здібну до чину, здібну шукати й знайти ті шляхи, що ведуть до добра й щастя нації, виховати молодь, що вмілаб ставити вище суспільні обовязки від родинних чи особистих, виховати молодь, якої не вдоволялоб особисте щастя, а яка насолоджувалась би могутністю нації, яка буллаб свідома конечности боротьби за національну й політичну волю, за соціяльні здобутки, яка стралась би власним хотінням надавати напрям життю, пробивати шлях та укладати відносини згідно з потребами нації, яка знала би закон життя, що права не дають, а треба вміти і хотіти його взяти, яка визнавалаб ідею, що найважніша справа, яку треба поставити понад усіми, — це забезпечити нації свободу й незалежність".

В 1930 р. було 155 шкіл Рідної Школи. Тепер їх уже менше, бо деякі, як от в Рогатині, Дрогобичі, Станиславові й Чорткові, позамикала польська влада в звязку з „пацифікацією". Удержання тих шкіл коштує річно $220,000. Кошти покриваються виключно жертвенністю українського народу.

Рідна Школа хоче **зберегти** українську молодь для української нації. А яке це важне й трудне, пізнати найкраще по тім, що тепер на 7 мілионів Українців у Польщі є всього несповна 716 шкіл, званих українськими, тому, бо в них мають частину предметів вчити українською мовою. Але й у тих школах є дух польський. На 270 державних гімназій у Польщі є всього 4 українські. Нема ні одного українського учительського виховного заведення, а польських є 209. І нема ні одної державної української фахової школи і ні одної високої. Діється це тому, що Польща вважає школу найвеліщим середником до винародовлення українського народу. А український нарід уважає свою школу найкращим середником до розкріпощення, відродження й воскресення. І тому він так дорожить Рідною Школою. І тому памятає за неї на Великдень, призначуючи Великодну Писанку, на воскресення українського народу, на — Рідну Школу.

ВАРШАВСЬКІ „ПЕРЕГОВОРИ"

(Оригінальний допис до „Свободи" з краю).

III.

Як уже згадано — інтервенція в справі увязнених послів була річю цілком зрозумілою, але й навіть неможе би бути вважати за початок „вимяни погальондуф". Тут лише піднести мусимо, що держання в тюрмі тяжко хорого **Дмитра Левицького,** а далі (так зненавидженого ворогами) Дж. **Паліева** та молодого **Любомила Макарушку** — це лише **очевидний засіб терору** на Українців, щоби — сказавши німецькою фразою — вони тимскорше порачкували до польського хреста.

І тут — властиво в думках — мусимо піднести один незвичайний примір правдивої іронії історії:

Л. Макарушка був власне тим старшиною, котрий в 1920 р. переходив польсько-український фронт в ціли переговорів поміж галицькою українською армією і Поляками в справі переходу тої армії від большевиків на польський бік. Головним зачинщиком тих переговорів був саме пан Луцький, а Макарушка переносив лише потрібну кореспонденцію з одного на другий бік та навпаки.

Історія іще не так скоро видасть свій оконечний розсуд про той перехід. У всякому разі він наклеймив тоді Галичан на цілім просторі колишньої Росії як зрадників і віроломців, та став причиною смерти тисячок наших прекрасних людей, що жили в місцях, обсаджених большевиками.

Згинув тоді Сень Горук, Гарабаші і багато, багато інших. А Поляки — очевидно — при-рочень своїх не додержали, але галицьку армію інтернували в своїх таборах, де її члени мерли тисячами на тиф, з голоду та холоду.

І тепер знову веде Луцький свої переговори, лише що Л. Макарушка не може вже йому помагати: він сидить уже більше як чотири місяці в тюрмі, арештований кілька днів по своїм подружжю. Гарні „медові місяці" переживає той молодий, серіозний і роботячий чоловік — дарма, що також „правого ухилу".

І так ми признали інтервенцію в справі увязнених послів цілком слушною і природною, але приднівшися дальшим бажанням, з якими виступили чесні переговірники.

І жадання, щоби наново відкрити три замкнені Поляками українські гімназії, можемо признати за звичайний предмет послівської інтервенції. Але що значить бажання, щоби польський уряд дав **грошеве винагородження за здїлані пацифікаторами шкоди?!**

Тут можна би запитати польською фразою: „Чи ти глупі, чи о дроґен питаш?"

Чиж таке домагання можна серіозно ставити **до цього самого уряду,** що допустився тих страшних та варварських наруг? Чейже виплата такої винагороди, хочби лиш за самі матеріяльні шкоди, обіймала би — як звісно — що найменше тринадцять мілионів золотих! А відшкодовання за біль і утрату здоровля, а відшкодовання для родин помордованих? Таж це знову винесло би величезні мілioни!

І чи навіть коли би теперішний уряд був так політично наївний та признав свою вину і захотів би ті мілioни виплатити — то чи мав би той уряд звідки ті мілioни взяти? І то тепер, коли він вже від сірників та „кавалерів впровадже податки, а своїм урядовцям на 10% хоче знизити пенсії?

З диспозиційного фонду так богато взяти не міг би, бо на це того фонду не стало би, а вставляти ті великанські суми до державного буджету — він ще не збожеволів.

Того роду домагання, поставлене панами переговорниками, було лиш очевидним **замазуванням очей української суспільности.** Мовляв:

„Ось, які ми завзяті і відважні патріоти — но, та що зробимо, коли уряд не годиться на наші домагання. Мусимо отже вдоволитися коли бодай яких 20 або 30 тисяч золотих видусимо від нього для **„Сільського Господаря".**

А власне таке домагання поставив пан Луцький і на це він саме числив.

Пан Луцький з одного боку хотів би наслідувати покійного буковинського посла **Василька** у його махерствах з австрійським урядом, з другого боку іншого, також вже покійного посла, **д-ра Евгена Олесницького,** котрий також виторгував і у Відні і у Львові всілякі запомоги для „Сільського Господаря", при помочи котрих він дуже високо поставив був ту інституцію.

Однак щодо Василька то кождий знав, що це агент кожночасного австрійського правительства та що Українці ані тоді щось зискують на політиці того посла, коли його інтерес сходиться з їх національними інтересами; а щодо Олесницького — то всі високо цінили незвичайну чистоту його характеру і бачили його засадничо-опозиційне становище, хоч і в дуже европейських формах.

Олесницький певно не доказавсяб якихсь запомог основуючи їх на страшних ранах і варварськім покривдженню свого народа.

Знаючи **Олесницького,** можна навіть прияти за певне, що він би взагалі навіть не діткнений особисто пацифікацією — **не пережив її,** але занедужав би на серце і помер би. Пацифікація — те дике варварство майже у середині Европи — це було би чимсь занадто дивним, незрозумілим і непритупистимим і для його ума і для його серця.

Але видно, що панове **Луцькі** та **Загаєвичі** — люді з іншого матеріялу. І лише довго человікови стає, яким чудом пристав до них посол Михайло Галущинський, та як він міг явитися на тій славній **„чорній каві"** у Петлюрівця Лотоцького, де застав волинських хрунів та кількох польських міністеріяльних шишок, а між ними преславного **Сухенека,** що власне потвердив і особисто поблагословив у Львові плян воєводи **Наконечнікова-Ключковські кого,** щоби виконати ту славну пацифікацію (насильного успокоєння) спокійного українського населення.

Останні вісти доносять, що Поляки вже відступили від жадання, щоб Україні дефорували свої жалоби, внесені до Союзу Народів. Польський уряд вдоволиться, кажуть, **деклярацією** (?!), котра би злагіднювала до певної міри гостріть жалоб. Дуже інтересно є, як собі одна і друга сторона таку деклярацію представляє?

Найбільше побоюються Поляки порушування справи **автономії Східної Галичини,** но віть великий Хмельницький — а панове переговірники і дав був здовитись під Зборовом на преславні польські „переговори".

А нашу кампанію з Поляками в 1919 р. чи не втратили ми внаслідок „переговорів" та злочинних завішень зброї саме тоді, коли Полякам найгуше йшло та коли вони власне вичікували прибуття з Франції Галерівської армії?

Коли отже бачимо тепер як на долоні, що ціла теперішня угодовщина з польського боку є подиктована викликлише страхом перед Женевою, то ми не сміємо входити в ніякі переговори з підступним ворогом, та домагатися злуки всіх українських земель під Польщею в одно **автономне, соборне тіло.**

Не можна занедбувати такої **корисної** та для нас підходящої **хвилі,** як теперішня.

Тай ще і на це забувати не не повинні, що супроти цього всесвітнього скандалю, який викликала остання польська пацифікація, **Поляки не так** легко **знову зважаться на** такий **новий кровавий експеримент.**

Ім іде тепер лише о те, щоби викрутитися з як найменшими стратами з теперішнього халепи і тому шукають за всяку ціну наївних чи злочинних Рутенців, котрі би помогли їм при обмиванню себе перед світом з бруду і крови.

Коби їм лише це щасливо пережити, а там вже вони мають інші — тихі та єзуїтські способи повільного і грунтовного нищення нас, так, що й духа з нас випруть ними.

Вонж в сучасну хвилю **підчас (!) переговорів** розвязують сотками наші товариства, роблять ревізії та вивертовують наших дівчин!

Тому до дальшої боротьби, а не до угоди!

Іван С.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ФІНІКСВІЛ, ПА. Уряд Бр. зч. св. Апп. Петра і Павла, від. 321, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбуватися в суботу, 11 квітня, в годині 7-ій вечір, в домі п. Ів. Яворського. На збори проситься кождого члена прийти, заплатити належитости та обговорити деякі важніші справи. — П. Яворський, предс.; М. Флага, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. Укр. Січ, від. 59, подає до відома всім членам, що місячні збори з причини свят відложено в суботи, 11 квітня на суботу, 18 квітня, в годині 7.30 вечір, в салі церковній. Проситься довгуючих членів вирівняти свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Т. Красінський, предс.; І. Кузь, кас.; І. Глива, секр.

ЧОЛОВІК БЕЗ ГРІХУ

(Словацька казка).

В одним селі жив убогий чоловік. Він був дуже чесний та побожний. Хоч був сивий наче голуб, то ще ніколи в житті не згрішив, нікому не заподіяв кривди ні шкоди. Це дуже злютило чорта в пеклі. Він пошкробався поза вухом і сказав:

— Таж то можна тріснути! Що то діється з тим чоловіком? Кожен інший, також чесний та побожний, служить мені бодай раз у житті. А цей може померти нині-завтра, а ще ні разу не зробив мені того, що я хочу. Та чекай, ще я матиму тебе!

Той убогий чоловік навіть і не здогадувався, що чорт напосівся на нього. Жив собі вдоволений у своїй хатині, молився що дня до Бога, не ставав нікому на дорозі, не завидував нікому. Жив у світі, як Бог приказав.

Аж раз станув йому чорт на перешкоді. А виглядав той чорт так, як колись Бог сотворив його. Зуби мав наче колики, ноги з копитами, як у коня, на голові роги, а зза-ду — даруйте за слово — ще й хвіст. І каже той чорт:

— Ти, мій любий, певно знаєш, хто я такий? Відколи ти не будеш ніколи на цьому світі прийшов на світ, я безупинно ті людині, що бодай раз у ходжу за тобою, а ще ні разу житті не згрішила, не вдалося мені спокусити тебе до гріха. Тепер скажи, що ти хочеш: або мусиш убити якогось чоловіка, або мусиш проклясти Бога, або вкінці мусиш упитися. З тих трьох гріхів мусиш допуститися одного, чи хочеш, чи не хочеш. Завтра прийду знову, а тоді ти мені скажеш, на який гріх ти рішився.

Коли чорт сказав це, вилетів комином.

Шож зробив той чесний чоловік? Поправді він не дуже налякався, бо він знав, що хто держить із Богом, того Бог не кине. Роздумував увесь день, що йому почати. Та нічого путнього не прийшло йому до голови. Він уважно читав Св. Письмо, а вкінці став молитися й зітхати: „І не введи нас во іскушеніе, но ізбави нас от лукавого".

Та на другий день чорт знову прийшов комином і станув перед ним:

— А що, ти вже надумався?

— Ой так, я вже надумався. Коли ти чорт, то забирайся у пекло, де тебе прокляв Господь наш Ісус Христос, а чесних людей лиши в спокою. Задля тебе я не згрішу!

— Таж я кажу тобі, що ти мені не втечеш. Бо нема тай не буде ніколи на цьому світі людини, що бодай раз не згрішила.

Сказав і вилетів комином.

Нещасний чоловік не вставав від стола, а підпер голову рукою. Він думав і думав. А чим довше він сушив собі голову, тим більше доходив до того, що правда таки по чортовім боці.

— Таж ми люди всі грішимо, а то інакше Христос не вмирав би надармо на хресті. І задля мене він також умер — а я ще не згрішив. Направду, чорт може й правду каже. Хай там, не буду довго сперечатися з ним — одначе вбити чоловіка? Ні, з того нічого не буде! Щоби проклинати Бога? Ах, це був занадто страшний гріх! Від діточих літ я стерігся комунебудь сказати погане слово, а тепер я мав би прокляти Бога? І з того не буде нічого! Впиватися? Гм, це мабуть був би найменший гріх, бож тим я нікому не зашкодив би, що? Тому то я впюся, потім пійду до дому, висплюся — й ціла справа скінчена тай я матиму спокій із чортом!

Так то роздумував той чесний чоловік. Коли ця остання думка прийшла йому до голови, поступив до коршми та заглянув кількох склянкам на дно.

Додому прийшов пяний та в похмілді скінчив великий гаплас. На щастя на це розплакалося його маленьке внуча. Чоловік, щоби вспокоїти дитину, хотів її поклепати по плечах. Та він поклепав дитину по голові тай то так кріпко, що внук раз на все втишився. Тоді чоловік став проклинати ввесь світ, кляв чортові, а не думаємо тай не хочемо думати. Смерть здається нам якимсь феноменом, який можемо бачити лише на інших. Ми самі житимемо вічно — в такі ми віримо з радістю.

Ми не знаємо, хто вже передше в кімнаті, в якій ми тепер живемо; не знаємо, чи вже трагедії відгравалися в тій кімнаті.

Не знаємо, хто перед нами сидів при столі в гостинниці, не знаємо, хто вже вживав того столового накриття, якого ми саме вживаємо. Колиб перед нами станули всі люди, що вживали тієї ложки, ледви чи могли би ми вже далі їсти нею.

Ба колиб ми могли побачити в образках історію речей, що оце лежить перед нами на тарілці, від живого звіряти, через різню та різника аж до нас самих, то нам може відійшов би апетит.

Ах! колиб ми знали, скільки то нечистої матерії накопичено в нас: мікробів, бактерій, заразнів недуг, може і глист; колиб ми знали, що ми шкідливого проковтнули з тією стравою, з тим віддихом втягнули небезпечного в легені, ми ні хвилиночки не могли би бути веселі.

А колиб ми знали, що наші свояки та знакомі, ба наші приятелі вже думали про нас і що говорили: ми злякалися би. Колиб ми знали, що люди задумують, що саме тепер, у цій хвилині, на землі діється та приготовляється жахливого, злочинного — ті крадежі, вбивства на завтра та на післязавтра, що лиху долю, несправедливі засуди, віроломства — ми жахнулися би!

А навіть, колиб ми подумали про нужду та біду людей та знали, чому вони в розпуці; колиб ми бачили ті гіркі сльози, що пливуть у світі, та колиб ми знали, чому вони лилися, — ми ледви чи зважилися би на сміх!

Та ми маємо незнання або зачарування в нас самих, усе нові ілюзії, нестримну охоту до життя, все перемагаючу сили теперішности й моменту.

„Мая" називає Індієць те, щоц нам з пишною оманою показує богатство барвистих картин життя.

Макс Гаєк.

НЕЗНАННЯ ЦЕ ЩАСТЯ.

Що ми в цьому житті можемо бути трохи щасливі, це завдячуємо нашому незнанню. Живемо посеред темних тайн і лише тому зносимо світло.

Ми наче той ізденць, що їхав озером, замерзлим тонким ледом, а не знав, що над ним кожної хвилі могла замкнутися холодна могила. Ба, ми як той ізденць на якого кожної хвилі чигає смертельна небезпека — та не знаємо і не хочемо знати того.

Бо лише незнання дає нам божеську легкодушність, лише забуття дає радісну веселість і насолоду хвилі.

Чи знаємо ми, які ще катастрофи ждуть нас у будуччині? Чи знаємо щось про фізичні болі та душевні терпіння, які нас чекають? Над тим ми

вкінці й доброму Господеві.

З того бачимо, до чого то доходить, коли чоловік упється. Колиб він був не впився, був би помер наче святий. А так помер він як найбільший злочинець і грішник. Що правда, це тяжко впитися всього один раз, бо чоловік навикне до горівки, наче до ремесла.

А може то вже також є гріх, коли людина захоче бути зовсім без гріха...

ТІКЕТИ НА УКРАЇНСЬКИЙ БАЛЄТ

В МЕТРОПОЛІТАН ОПЕРА, ЯКИЙ ВІДБУДЕТЬСЯ В СУБОТУ, 25-го КВІТНЯ 1931 МОЖНА НАБУТИ В АДМІНІСТРАЦІЇ СВОБОДИ КОЖДОГО ДНЯ. У ВЕЛИКОДНИЙ ПОНЕДІЛОК ВІД 9-ТОЇ РАНО ДО 12.30 В ПОЛУДНЕ.

ДРУКАРНЯ

У. НАРОДНОГО СОЮЗА „СВОБОДА"

виконує старанно, дешево і на час всякі друкарські роботи як:

СТАТУТИ, ПРОГРАМИ І ТІКЕТИ НА КОНЦЕРТИ, ПРЕДСТАВЛЕННЯ, ПІКНІКИ І БАЛІ, ЯК ТАКОЖ КОВЕРТИ І ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ДЛЯ БРАТСТВ, ТОВАРИСТВ І СЕСТРИНЬ.

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

Вольтер говорив, що світ того дня, коли кидатимемо його, буде точнісенько такий самий, як був того дня, коли ми прийшли на світ. Він хотів відібрати нам незнання, а дати знання. Та хто з нас хотів би жити в такому світі, про який знав би, що в ньому вічно є нужда, біда, недуга, обман, убійство? Ніхто! Тому то Вольтерова наука забулася і ми ніколи не приймемо її.

Наше є незнання! Це джерело, що скрінляє наші сподівання та силу віри — а ті непоборні сили кажуть нам, що ми колись знатимемо це — а саме, як щасливі на полях блаженних.

Бо знання тоді не робитиме вже нас нещасливими.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ОЧЕВИДЕЦЬ ПРО „ПАЦИФІКАЦІЮ".

Повідомляю Редакцію, що я, нижче підписаний, приїхав дня 24. березня 1931. з Галичини до Америки. З огляду на те, що я був свідком карної експедиції в селі Черче, з котрого то села я походжу, то прошу помістити в „Свободі" слідуюче:

Карна експедиція в селі Черче, пов. Рогатин.

Було це дня 26 вересня 1930 р. в часі карних експедицій, якими польський уряд задумав стихомирити український нарід. Карні експедиції не помирали дні одного свідомішого села, а що село Черче належить до найсвідоміших сіл пов. рогатинського, то й на Черче впали ляцькі жандарми вечне саранча, щоби познущатися над невинним українським народом.

Рано-рано 26. вересня, як тільки почало світати, прибули до залізничного дворця Потік до Черча 100 ляцьких жандармів, щоби розпочати руйнацьку роботу. Насамперед на всіх дорогах, які ідуть з Черче, поставлено по два жандарми, щоби ніхто не мав змоги вийти з села. Жандарми поділилися гуртками по пять, а один з кождої партії мав на карточці виписані прізвища двох або трох селян, до яких та пятка йшла нищити селянський доробок і катувати самого селянина чи його синів. Я саме в той день переводив збірку в селі Черчу на бідних українських студентів, бо не було одинокий день у якім не доводено було переводити збірку в селі Черчу. Стрінули мене ті жандарми і взяли до своєї обслуги. Я був змушений всіх їх до селянина Дмитрова Василя на ревізію. Один з них мав в руці добрий костур, яким частував кождого проходячого і селі. Хто знову не скинув перед ляцькими жандармами шапки, то діставав по плечах подвійну порцію. Коли я переходив попри обійстя мойого товариша Іванкова Данила, а той вийшов, щоби запитати, де я іду, то один з Ляхів почав сіпати його за волосся, „to dla kolegi". Вкінці я запровадив їх до селянина Дмитрова Василя і тут зачалося пекло. Цілу родину Ляхи зібрали в кутку хати, щоби показати своє дикунство. Один з жандармів кричав на цілу хату до селянина, який Богу духа винен „oddaj bandyto zbroję", а другий господар проситься: „Пановьку, не маю". Та один Лях бе вже того селянина костуром по плечах, що аж йому кістки тріщали. Не помагає просьба селянина, що нема в нього зброї. Лях не слухає, а бе селянина в лице і говорить „ty kłamisz, psie". Не помагає плач жінки, яка держить маленьку дитину на руках і заводить гірким плачем: „За що його мучите, таж він нічого не винен". По такій кріавій зустрічі селянин змушений викидати із скрині всі убрання і полотна на землю, бо так хотілося панським посіпакам. Всю солому з ліжка повикидали і змішали з полотном і убраннями. Коли вже все перекинули і перешукали кождий кутик в хаті, тоді господар мусів випровадити їх на стрих, де повиспівали всю муку в полову, бо думали, що з муці є зброя. Жінка заводить: „Що ми будемо їсти?", А жандарм відповідає: „Niedbam, ażebyście wszyscy wyginęli jak psy". Збіже, яке мав той господар в мішку, також повисипали, бо було „підозріле", могла бути в мішку зброя. Коли так перекинули хату і комору, взялися до стіжків. Бідний господар, побитий, що аж з чола йому лляться, мусить розкидати свою працю, збіже'зложене в стіжку, — бо, мовляв, там в снопах може бути схована гармата. Коли і тут нічого не знайшли, господар мусів продирати стріху. Так три години шукали в того господаря, перешукали найменший кутик і нічого не знайшли. Я був свідком того пекла, то й, розуміється, мені діставсь, а то тим більше, що я студент. Питається мене один Лях: „Co ty? Rusin, czy Ukrainiec?" Я, хоч знаю, що мене чекає, коли скажу, що я Українець, кажу: Українець. За те Лях мене по лиці і каже: „Ty Ukrainiec, ty chcesz Ukrainy", а з боку стоїть чотирох і сміються, як дикуни. Коли вже все було переверене в того господаря догори ногами, на відході один з Ляхів ударив прикладом того селянина, говорячи при тім: „То на pamiątkę". Це тільки образок з ревізії в одного господаря, при чім я був наочним свідком, а таких знущань в селі Черчу було кілька сот. Оповідали, що з иншими селянами було далеко гірше. Валили печі, рубали підлоги. В читальні „Просвіта" знищили портрети Шевченка і Франка, а на їх місце казали повісити портрет Пілсудського і Мосціцького. На сцені потяли куліси і види вистависві, а в одним місци вирубали підлогу. Так гуляли від досвітку до год. 3-тої пополудні. Тоді на кошт громади зїли в купелевім ресторані смачний обід, зложений з нанесених курей, гусей та яець. По обіді на них вже чекали підводи, які відвезли їх під вечір до села Потока, де на слідуючий день мали розпочати новий танець. Двох селян, Куцого Федя і Левицького Йосифа і хлопця Дячишина Михайла, закували в кайдани і забрали до Рогатина, бо в них знайшли заржавілі багнети, а в Дячишина гранатний патрон, на якім він клепав косу. Це була вся здобич їх цілоденної ревізії. Побитих не вичисляю, бо били кождого, кого стрінули. Це була друга з ряду карна експедиція в Черчу, а була ще й третя: польські улани. Але тоді пів села утекло; лишилися тільки старі люде і жінки, а решта ховалися по лісах, дебрах. Тоді також мене не було в Черчу, бо цілий тиждень я мусів ховатися по иших селах, щоби мене не побили, так як иних.

Очевидець
Василь Іванило,
тепер у Перт Амбой, Н. Дж.

—o—

СМЕРТЬ БАТЬКА ВЕЛИКОГО ЛИТОВСЬКОГО КОМПОЗИТОРА.

Я переконаний, що Українці зближилися вже до Литовців так дуже, що цікавляться литовським життям і терпінями, і радістю Литовців. Бо подібне можна завважити тепер між Литовцями. Вони ще ніколи так не інтересувалися українським життям, як тепер.

Тому діляся з братами Українцями сумною вісткою, що телеграма з Литви донесла, що дня 31 березня помер у місті Шакі Йонас Банагас Банагайтіс, батько композитора Антанаса Банагайтіса, автора славної й найпопулярнішої литовської пісні „Гей, світе! Ми не успокоїмося без Вильна".

Казис Відікавсказ,
Филадельфія, Па.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ ДРАМАТ. КРУЖКА ПРИ У. Н. ДОМІ В ЕЛІЗАБЕТ

відбудеться

В СВІТЛИЙ ПОНЕДІЛОК, 13-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1931 РОКУ

В 7-мій ГОДИНІ ВВЕЧЕР,

театральна вистава драми з гуцульського життя

ВЕРХОВИНЦІ

в 3-ох діях (11 відслон)

В САЛІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,
214-216 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.

Режисер: О. Стеткевич.

Вступ 50 центів.

З уваги на те, що ця чудова драма має аж 11 відслон, представлення мусить розпочатися точно в 7-мій годині. А що одна з найкращих сцен є представлена в 1-ій відслоні, то було би жалко, якби цієї сцени не побачили всі гості.

З НАГОДИ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
відділ 11 О. Д. В. У. в Ню Йорку
желає
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
всім жертводавцям, котрі складали жертви на визвольну боротьбу, як рівнож всім прихильникам котрі учащали на підприємства, котрі відділ уряджував. Також панночкам П. Мигаль і С. Семан, що занималися збіркою, молодим танцюристам зі школи В. Авраменка і заразом українському громадянству в Ню Йорку, Христос Воскрес!
ВОСКРЕСНЕ УКРАЇНА!
За відділ 11, О.Д.В.У.
М. Каришин, председатель,
А. Куцик, касієр,
В. Дроботій, фін. секр.,
Н. Цимбалістий, рек. секр.

ЦІНА КОРАБЕЛЬНИХ КАРТ ДЛЯ ПРОГУЛЬКОВЦІВ

ЗНИЖЕНА

ЗЕМЛЯКИ! ХТО З ВАС МАЄ НАМІР:

1. Вийхати до краю й вернути без перешкоди;
2. Вишукати назву корабля, котрим приїхав до Америки;
3. Вислати гроші в ДОЛЯРАХ до краю;
4. Полагодити яку небудь старо-краєву справу, то є: продати, купити грунт, відобрати довг, зробити контракт, скрипт, повновласть, і т.п.;
5. Купити, продати або замінити дім за бізнес або фарму, або противно,

то пробну з повним довірям відносите особисто або листовно до знаної вже 20 літ фірми: 79

T. J. HRYCEY & CO.
329 S. 4-th STREET, PHILADELPHIA, PA.
TELEPHONE: LOMBARD 25-93.

„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР" В НЮ ЙОРКУ ПІД УПРАВОЮ П. ЧОРНЮКА

ШАНОВНІ ГРОМАДЯНИ! Ми часто говоримо про потребу організації молодіжи. Богато пишеться про це, а все таки наші бажання остають часто тільки бажаннями. До реального переведення в життя наших планів все ще далеко! — 6 рівні дороги, якими можна прямувати до зреалізування цієї пекучої потреби. Дорогою свбртових Клюбів, музично-вокальних та аматорських кружків і т. д.

І в Ню Йорку основався недавно Аматорський Кружок під назвою „Український Народний Театр", що має на ціли підобрати відповідні сили з тутешньої молодіжи, підучити її та виробити з неї підхожий матеріял для виведення української театральної штуки на сцену. — Очевидно — початки трудні. Артистичного успіху не можна осягнути за один або два місяці. І, мабуть це ня краді, аматорський кружок береться початково до виконання відповідних його силам; от недавно заходом гуртка була відограна „Орися", а тепер уже переробляється до повідні приготовання для ВИСТАВИ ПЄСИ в 4-ох діях В. Чубатого, п. н.:

ВОСКРЕСЕННЯ

НА ДЕНЬ 12-ГО КВІТНЯ (APRIL) 1931 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 217-19 1ст 6-та вул., НЮ ЙОРК, Н. Й.

Ціни місць по 50 і 75 центів. Початок точно в 8-мій вечір.

Частина доходу призначена на Рідний Край.

В самий день Воскресення Христового буде поставлена пєса „ВОСКРЕСЕННЯ". Це надзвичайно займаюча і цікава штука. Витиснє вона сльози смутку, то знов сльози радости на слухача. Побачити пєсу „Воскресення" — значить, провести як найкраще Великдень! Тому приходіть усі! 83,4

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БОСТОН, МАСС.

В допомогу натуралізованим горожанам.

В стейті Массечусетс існує „Ди Інтер-Рейшел Ситизенс Комітеї", який обіймає 13 національних груп і працює над тим, щоби ті групи до себе зближити та вщіпити в людей різних національностей правдиві американські ідеали.

Заходами цього комітету влаштовано в червні 1930 р. міжнародню виставу, яка виказувала культурний вклад різних народів у скарбницю світової культури. На тій виставі, як відомо, Українці добилися надзвичайного признання як своїми танками і строями так і співом.

На чолі цього комітету стоїть Миссис Вилієм Путнем. А на чолі української групи о. Ю. Желехівський.

Отой комітет взявся тепер до акції в справі зміни імміграційних приписів у такім напрямі, щоби натуралізовані горожани могли спроваджувати до Злучених Держав своїх родичів зі старого краю як імігрантів, які не підлягають квоті. Вже вислано спеціяльну делегацію до Вашингтону, яка переговорювала цю справу з визначними сенаторами, конгресменами і урядовцями департаменту праці.

—o—

— Ти дуже флєгматична, — каже приятелька до приятельки — робиш усе так страшно помало,

— Та не так помало, як ти — бож тобі треба було 35 літ, щоби вчора саме скінчити двадцятьпятий рік життя.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Бейон, Н. Дж. Між жертводавцями на Медично-допоміговий Фонд пропущено в ч. 73 „Свободи" громадян: Льва Бачинського й Магду Росоловську.

М. Цікавий, Филаделфія, Па. Помістимо, як підпишетеся власним іменем.

П. Костирка, Дітройт, Міш. Коли закінчите акцію Комітету, тоді дайте один повний звіт і він буде поміщений. Годі поміщувати звіти про одну і тудусаму збірку по кілька разів.

Січовик з С. Луіс, Мо. Чи не досить було вже мови в „Свободі" про те віче? Яка користь буде з того, коли ще раз буде мова про говорення і міркування? Прецінь нам треба народньої праці й овочів з неї. І про це треба писати.

Н. О., Перт Амбой, Н. Дж. Шкода часу, щоби шукати за такими річами. Вже час забути за Франц Йосифа.

С. Г., Филаделфія, Па. Та який з Вас Мужик?! Залишіть вже ту демагогію. Чи думаєте, що Вам треба підшиватися під „мужика", щоби ширити большевицьку агітацію? В „Свободі" на це місця нема. Ні на Вашу орієнтацію на Схід. „Свобода" не каже нам хитатися — то на Схід то на Захід — а вчить стояти на своїх власних ногах. Ви вірите, що ми не можемо встоятися без помочі Сходу, себто „русских", а ми віримо, що можемо. Вас навіть разить історична назва „Московщина" чи „Москалі", і тому радите нам писати по правдивому і науковому „Русский" і „Росія". Це тільки вказує на те, як дуже Ви зажрані московсько-большевицькою гниллю.

Нові Українські Колюмбія рекорди.

NEW COLUMBIA UKRAINIAN RECORDS

Рекорди Свистуна є загально знані, як найкращі продукції старих Українських Народніх Пісень.

НАРОДНІЙ СПІВАК, ТЕОДОР СВИСТУН, в супроводі Оркестри.

(Продовження в наступній)

27257-F (Сучульська Коломийка — народня пісня
10ц.75ц. (Аркан Дрібний — народня пісня

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, баритон в супроводі Оркестри Жуковського виступає з вязанкою народніх пісень в рідних сторін України, відповідним таким чином усіх українців.

27258-F (Коломийка Повітова, Часть I. народні пісні
10ц.75ц. (Коломийка Повітова, Часть II.

Кажіть продавцеві заграти вам бажаний Колумбія рекорд і хай дасть вам найновіший каталог. Можете замовити їх також почтою.

Columbia Records
"NEW PROCESS"
Viva-tonal Recording — The Records without Scratch

Columbia Phonograph Company, Inc. — 11 Union Sq. West New York City

"Magic Notes"

ВСІ ПОВИЩІ РЕКОРДИ

COLUMBIA

можна набути в:

SURMA BOOK & MUSIC STORE
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.
BETWEEN 6th & 7th STREETS.
PHONE: DRY DOCK 4-3782.

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ

(Подаємо в оригіналі ті листи, що насплі з краю в справі останніх повіней. — Ред.).

Чеська газета „Господаж" в Омага, Небраска, з 20. березня 1931 р. подає такого листа:

9. березня 1931.

Високоповажному панові редакторові

По одержанню й перечитанню цього листа можете розпоряджатись ним, як хочете. Дайте його до газет, або до міжнародної комісії, хай вірішиться наша доля. Радї буль відсіль дістатись до Америки всі. Прохання земляка з... близенько від..

До війни (1914 р.) жили ми на Україні (Росія) дуже добре, а тепер за радянської влади нас обсіли злидні. Ми господарювали та виховували скотину й розводили хміль. Мали свої плянтації, а тепер їх вже не маємо. Наложили на нас „налог" (податок на землю). Котрий господар заможніший, на того накладали подвійний податок, крім того, податку на потреби села так само стільки. Після цього господар мусів платити податок пшеницею так багато, що йому нічого не лишалось їсти. Заробіл мусів „висіпати" стільки, що не залишилось йому навіть на те, щоб посадити. Коли то все „не висіпаш", зараз тебе опишуть і продають з торгу.

Ніхто не купує, а товариші комуністи забирають усе й віддають до колективу. Коли пшениці „не висипав", тоді рахують податок в пять раз більший. За цей податок заберуть усе господарство, а опісля висилають на Сибір в ліси на працю. Вважають кождого такого за клясового ворога. Там мучать: дають мало їсти і погану їжу, а грошей майже жадних не дають. Притім кожний, кого висилають, має підписатись, що він сам добровільно їде на заслання, щоб комуністи мали виправдання своїх ганебних вчинків. Везуть людей на заслання гірше, як худобу. Напакують людей до товарових вагонів, де вони спять, їдять, ходять на сторону спільно, не стидаючись ні дівчат ні жінок.

Таке життя тут у всьому. Зразу дадуть розпорядження, а опісля зроблять засідання, на якому мають все, що їм прислано, голосованням ухвалять та записати до протоколу. Потім, як прийде яка чужа делегація, показують протокол, що того хочуть люде, або щонебудь дають добровільно, а воно все якраз навпаки. Наші Чехи натерпілися того досить.

Колиб ми знали, куди маємо звернутися з проханням, щоб була вислана міжнародня комісія, якаб запитала, як нашим землякам живеться, які терплять муки. Буває так: коли яка комісія приїде, то в центральних урядах її покажуть протоколи, що все є в порядку; а колиб вони пішли на села, то там побачили би то справжнє життя, яке є тут.

Та кінчаю свого листа. Боюся, щоб цей лист не розкрили чекісти та не знайшли моєї адреси. Я тоді за цей лист сидів би у вязниці, а тому не підписуюся повним іменем. Вибачте, що пишу з поспилками. Я не вчився в школі, знаю то, що мене навчили мої батьки. Підпис свій подам пізніше.

Примітка редакції „Господаж": Вище наведений лист ми одержали з України (Росія), та не подаємо назви ні села, ні губернії, ні початкових букв, якими підписався автор. Авторови не поможе ніяка міжнародня комісія, бо вона в Росії не малаб права займатись питанням підданих цієї країни.

З чеського переклав **Н. Новоірський.**

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

Нищителька мущин.

— Один зруйнувався. задля мене, другий застрілився, третій з розпуки поїхав до Африки. Тепер мушу знайти ще одного божевільного, що оженився би зі мною.

—o—

— Що то, заяць без шкіри?

— А бачиш, я забув тобі сказати, як я вистрілив у нього: то він зі страху аж вискочив зі шкіри!

—o—

Суддя: Ви били цю бабусю, щоби забрати в неї ледви пять долярів! Що скажете на ваше оправдання?

Обвинувачений: Пане суддя, я був певен, що вона має більше грошей!

—o—

У товаристві в присутности письменника Бальзака говорила якась жінка про свою приятелькy:

— В неї двері замкнені для кожної жінки, якій можна щось закинути!

— Якжеж це можливе?! — здивувався Бальзак. Якжеж тоді дістається ви до її хати?

—o—

Славний віденський актор Кайнц виступав на сцені з якоюсь акторкою в „Ромео й Джулієті". Акторка була заразуміла, хоч поправді не мала причини до того. Після представлення спиталася воза, як йому сподобалася ігра.

— То була дуже характеристична гра, — відповів Кайнц. — Ми обоє актори, як ялося. Я — на сцені такий природний, як у житті, а ви — в житті такі неприродні, як на сцені.

— Знаєш що, Юрку, — каже шевський челядник до свого товариша — в моїй голові мусить бути хіба магнес!

— Чому?

— Бо щоби я не знати де сховався в вартаті, все моя голова притягне до себе руку нашого майстра.

ЦІКАВІ ШТУЧКИ ДЛЯ ДІЯЧОГО ТЕАТРУ,
які можна набути у книгарні Свобода.

ЗА СТРІЧ, Новорічна пєса-казка на 2 дії. В. Королів-Старий ..... 15 ц.
ТАРАС У ДЯКА, сценічна картина в 2 дівх із життя Т. Шевченка. Іванна Блажкевич ..... 15 ц.
СТРІЧА У ЛІСІ, сценічна картина в одній дії. Леся Верховинка. 10 ц.
ДІДЬ-МОРОЗ, фантастична дійова казка-пєса на 3 дії з співами й танцями. Мик. Шуткевська ..... 25 ц.
ОЇ МИСЯЧНОЇ НОЧИ, пластова гра в 5 дівх. Ярослав Вільшенко ..... 20 ц.
ТАРАС ПАСТУШОК, сценічний образок у двох дівх ..... 15 ц.
ЗАЧАРОВАНИЙ КАМІНЬ, пєса-казка для дітей в 3-ох дівх. В. Королів-Старий ..... 15 ц.
САМОТНИЯ У ЛІСІ, пєса на одну дію. Е. А. Чебишева-Дмитрович ..... 10 ц.
ЧЕЙ ВОНА ШАПОЧКА, драмоваказка в 2-ох дівх. Я. Вільченко ..... 25 ц.
ЗОЛОТИЙ ЧЕРЕВИЧОК, пєса казка для дітей у 5-ох картинах. Галина Орлівна ..... 40 ц.
ПРОГУЛЬКА, комедійка на одну дію. Ст. Чубатівна ..... 15 ц.
МАЛИЙ ТАРАС, дітова пєса на 3 дії. В. Шопівський ..... 20 ц.
ТРИ ВАТРИ, сценічна картина одній відслоні. Фр. Вольф .... 10 ц.
ЗАКЛАДЕНЬ, пєса-казка на 2 дії. В. Королів-Старий ..... 10 ц.
ЗНОВУ ВЕСНИ, сценічний образок на дві дії зі співами та хороводами. Василь Софронів .. 25 ц.
ЛІЩАР І ЛЕСЬ, сценічна картина для дітей, з піснями. Роман Завадович ..... 15 ц.
ЗАЧАРОВАННЯ КАЛИНИ, драмована казка в 5 дівх. Павло Бендорф ..... 10 ц.

Повищі книжочки можна одержати в книгарні Свобода. Замовлення треба висилати тільки по одержанню належитости. Не будеться вертати уваги на такі замовлення, які прийдуть

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ЛОНГСТАВН, О.

Коляда на Рідну Школу.

На річних зборах Українсько-Американського Політичного Клюбу председатель І. Дубас завізвав членів до добровільних жертв на Коляду для „Рідної Школи".

Рівночасно ухвалено, щоби асигнувати з каси У. А. П. К. $10.00, яко дарунок для „Рідної Школи" в краю.

На коляду для Рідної Школи зложили:

По 1 дол.: М. Катинський, І. Гармич, І. Дубас, І. Заблоцький, П. Крашневич, С. Мошко по 50 центів: М. Іванчак, П. Луцко, М. Мушинський, І. Кравець, С. Ворожбит, М. Герак, М. Василевич, Я. Коньчак, Шумка і Козак; по 25 цнт.: С. Цицик, Вакульчик і Бінар.

Разом зібрано $11.75. З каси У. А. П. К. $10.00. Загально — $21.75.

Гроші в сумі $21.75 вислано через Обеднання.

Іващевич, секр.

—o—

ГЕМТРАМК, МІШ.

Коляда на Рідний Край.

Як кождого року, так і цього Організація Державного Визволення України ч. 4. старалася усіми силами помогти в краю визвольній боротьбі.

За минулий рік 1930, ч. 4. О. Д. В. У. в Гемтрамк, Міш., вислало до краю поверх 300 долярів, а що ті роблять, котрі Україну „обороняють"? Цього року пішли з коляду на боєву акцію поміж цирих ще Українців і зібрали поважну суму, бо щирий Українець знає добре, що не криком, а доляром треба помогти в боротьбі з ворогами.

Коляду зложили такі особи: М. Топоровський 5 дол.; по 2 дол.: В. Гах, А. Прибила, В. Седляр, Д. Дирбавка, І. Івасюк, І. Голида, Н. Стахіа, П. Кузик (Кол Компани), Т. Статкевич, Байор і Васько, И. Стельмах, д-р А. Т. Кібзей, В. Туркеви, В. Крушельницький, Н. Гиник, І. Рунька; по 1 дол.: І. Заблоцький, Д. Васько, М. Чорній, О. Затірняк, М. Кулинич, М. Якимів, А. Кук (чужинець), І. Клим, Г. Телепчук, М. Саракун, І. Гавич, J. G. Geiger (чужинець), А. Скула, С. Карпович, І. Гришко, П. Войтович, І. Мулько, Т. Баран, Д. Гаврилюк, М. Машталір, И. Кульчицький, Н. Шипітка, І. Кульчицький, Г. Федчишин, Т. Мусій, Д. Войтишин, М. Головчак, І. Курчак, П. Ганиш, М. Попик, А. Матра, Л. Білик, М. Гуньовська; по 50 цнт.: о. С. Побуцький, Д. Рубаха, Marks Jul. Store, М. Кушнір, М. Муж, Т. Бабяк; по 25 цнт.: С. Наюков. Це на боєвий фонд. На інвалідів: І. по 1 дол.: І. Столяр, о. І. Шуховський, А. Афінович, М. Галашин, С. Палка, А. Мазурик; по 50 цнт.: В. Сташко, Ю. Бокай, Т. Маліґловка, О. Лесняк, В. Поворозник; дрібними $2.25. Разом $13.75. — На хрестинах в гр. П. Гуреша зложили на поклик гр. В. Сташка по 1 дол.: В. Сташко, М. Бабяк, М. Шаршанович, Ю. Бокай, Ф. Шаршанович, П. Гуреш, К. Гуреш; по 50 цнт.: А. Копча, П. Кобаса, Ю. Гончарик, М. Чубак; по 25 цнт. М. Грибич, К. Коник; дрібними 50 цнт. Разом 10 дол. Всі збірки на визвольну боротьбу $91.44.

Коляда на Рідну Школу $58.90.

Відділ Союза Українок на медичну допомогу $25.00.

На часопис „Нова Хата" $3.00.

На „Просвіту" зложили: Укр.-Амер. Гор. Клюб $5.00; А. Афінович, о. І. Шуховський, М. Говікович, В. Сташко, П. Ракочий, Д. Зальопаний по 2 доляри.

Загальна сума зі збірок виносить $195.34. Гроші вислано через Обеднання на висше згадані цілі. Від останнього конґресу Обеднання вислала наша громада $420.34.

За справоздання:

Д. Зальопаний.

За контролю:

П. Гуреш, А. Афінович, В. Поворозник.

—o—

ДЕНБУРИ, КОНН.

Члени від. 381 УНС. на місячнім мітінґу зложили 11 дол. 50 ц., котрі призначили на Рідну Школу. Жертводавці: М. Станко 2 дол.; П. Наконечний, А. Розак, И. Вовк, М. Марцевич, Д. Іванушка, Ю. Плішка, Т. Хариш, М. Лукашкевич, І. Лусик по 1 дол.; М. Гузій 50 цент.

Михайло Лукашкевич, секр.

—o—

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Великодна писанка бизнесмена.

Громадянин Платон Стасюк, відомий український бизнесмен, переслав з нагоди Великодної писанки до Обеднання $50 з призначенням по половині на Рідну Школу і письменників.

—o—

НОРТГЕМПТОН, ПА.

На політичних вязнів.

Громадянин Павло Ленчук переслав через Обеднання до краю на політичних вязнів 21 дол. 25 центів, які зібрано в домі громадянина Івана Вербицького в 1928 році, коли І. Вербицький висилав свого батька до дому.

—o—

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

На Рідний Край.

На хрестинах у гром. Сил. Лабунського П. Остапчук пригадав Рідний Край, де наші брати терпять під чужим ляцьким забором. Там Українці в тюрмах сидять невинні. Їм треба дати поміч. Жертви зложили на політичних вязнів: С. Лабунський, Ю. Картичак по 2 дол.; по 1 дол.: І. Кузьма, пані Картичак, Ниськів, С. Погранишин, пані Лещук, П. Остапчук; Кузьмінський 25 ц. Разом $10.25.

Гроші вислано через Обеднання.

Петро Остапчук.

ГАРВІЙ ІЛЛ.

Коляда на Рідний Край.

З нагоди Різдва Христового, як що року, так і цього року колядували тут на імміґрації на народні цілі. З причини великого безробіття в теперішнім часі коляда не зовсім дописала, однак що хто міг, то жертвував. Колядою занялись: Іван Миленький, Микола Миленький та Іван Корнофіль. Жертви зложили: І. Миленький 5 дол.; М. Гуцул, А. Миленький, І. Круль по 3 дол.; А. Кухарський 2 дол.; М. Шкляр, І. Корнофіль, Т. Новак, П. Врублевський (з Финікс), по 1 дол.; М. Миленький, І. Устиянівський, П. Пакош, М. Балко, М. Карпінчик по 50 ц.; І. Миленький (мол.) 25 цнт.

Разом заколядовано 22 дол. і 75 цнт., які призначено на боєву акцію. Гроші переслано до краю через Обеднання.

Іван Миленький.

Івась: Дідусю, ця устна гармонійка, що ви мені її дали на мої уродини, то найгарніший дарунок, який я колинебудь дістав.

Дідусь: Це тішить мене дуже.

Івась: Мама дає мені десять центів на тиждень, щоби я лише не грав на ній.

—o—

— Чи ви читали найновішу книжку „Французька революція"?

— Що? — то це книжка? А я думав усе, що то дійсно діялося!

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

Залюблений.

Молода дівчина на прогулянці з батьками в товаристві нареченого:

— Ах, коби ми вже як найскорше дійшли до якої гостинниці! Мій жолудок рішучо домагається свого права.

Залюблений юнак: Я саме мав нагоду чути, як чудово він це робить.

—o—

Діти.

Учителька: Чому Ной взяв на ковчег по парі з кожного роду звірят.

— Я знаю, прошу пані, — відзивається одна з дівчаток — бо він уже не вірив у цю байку про бузьків.

—o—

В „малопольський" залізниці.

У вагоні невеличкий хлопець курить папіросу. Один із подорожніх звертає йому увагу, що це вагон для тих, що не курять, і кінчить словами:

— Чи ти не вмієш прочитати, ти смердюху, тієї заборони на оцій корточці?!

— Я не вмію ще читати! — відповідає хлопець.

—o—

— Ольга переходить мутацію голосу.

— Якжеж це? Так пізно. То неможливе!

— Чому ні! Пошила в дурні тенора Барабанчука, а ходить тепер із барітоном Квачем.

—o—

Цікава похвала.

— Як смакує вам, пане, моє вино?

— Знаменито. Коли пю його, то почуваюся так чудово, як риба у воді.

—o—

Суддя: Ви кравець?

Свідок: Так.

Суддя: Самостійний?

Свідок: Ні, жонатий.

—o—

— Чому твій собака так ненавидить моє боброве футро? Все гавкає, коли я надягну футро!

— Щож тут дивного? Цеж загально відомо, що собаки не терплять кріликів.

—o—

Прохожий вратував потопаючого.

— Я радо дав би вам пятьдесять долярів нагороди, та маю при собі лише один стодоляровий банкнот! — каже вратований.

— Нічого не шкодить — каже прохожий — скачіть іще раз у воду!

—o—

Мати (до синка): Ти нечемний хлопче, за кару не дам тобі зісти вечері, мусітимеш так лягати спати!

Син: Добре, а що буде з моїм лікарством, яке я маю зажівати після їдження?

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ жени Зофії Юревич з роду Тиць, 10 літ як втікла з Франком Яковичем (Хорват) і двома дівчатами, старша 16 лят. Перебувала в околиці Лафает, Пенсильванія, тепер має десь около Пітсбурга. Хто би про неї знав або вона сама, хай зголоситься. Я жду з трома синами. **Joseph Jurewitz, 1123 Revere Ave., Bronx, N. Y.** 3-5

ДЯКОЧУТИТЕЛЬ пошукує посади, може учити діти, хор і всьо інше, що входить в обсяг праці дякочителя. Голос сильний баритон, також і тенор. Зголошення проситься слати на адресу до: N2-5

ДЯКОЧУТИТЕЛЬ М. А, c/o SVOBODA, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

$7,500 КУПИТЬ 230 акрову фарму 35 штук худоби, збіжжа, засіб. Добрі успіхи і великий каталюг.

Mr. DOUGLAS,
Herkimer, N. Y.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

Небувала нагода купити добру фарму.

Фарма 96 акрів, дім 10 кімнат, дола, сад, ліс, пара молодих коней, 7 штук худоби, безроги, курей все потрібне насіння, рільничі знадоби і машинерія, молоко забере сирня від хати. З причини слабости продає ціле за 3,500 долярів, як за готівку або 10% опусту, або найменше половина вплати, решта морґеджа після умови. Зголошувати до: N2-5

PETER BOYCHUK.
R. D. 2, Savona, N. Y.

Phone: Main 5720.
O. E. MALISKY,
УКРАЇНСЬКИЙ АДВОКАТ
512 Society for Savings Building,
CLEVELAND, OHIO
Вечерами: 2191 Professor Street.
2— Phone: Atlantic 2054.

DR. N. M. HNATYSHYN
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРҐ
І АКУШЕР
2191 Professor St., Cleveland, Ohio
(Против українського банку).
Телефон: Atlantic 2054.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРҐ І АКУШЕР
153 Avenue B,
New York, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Тел.: ALGONQUIN 8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, вечір від 6 до 8, а в неділі від 12 до 1-шої вполудне, або після умови.

НА КОНЦЕРТІ АБО ВІЧУ
хочете виступити з патріотичною мовою, купіть собі
ВСТУПНІ СЛОВА І ПРИНАГІДНІ МОВИ
о. М. КІНАША
Ціна книжки з пересилкою 1 доляр.
„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Tel.: Orchard 4-2568

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮЙОРКУ І НА ОКОЛИЦІ.
Ми робимо гарні похорони
ПО $150

Без різниці як далеко позаміщостях, кличте нас:
Офіс: 488 AVON AVENUE.
Phone: Terrace 8882, або Waverly 1636, Newark, N. J.

ХТО БІЛЬШЕ ЧИТАЄ, ТОЙ БІЛЬШЕ ЗНАЄ.
НАЙЛУЧШИЙ ПРИЯТЕЛЬ — ДОБРА КНИЖКА — ВЖЕ ВИЙШОВ НОВИЙ
ЦІННИК КНИЖОК
КНИГАРНІ „СВОБОДИ" РІЖНОГО ЗМІСТУ.
ВИСИЛАЄТЬСЯ ЙОГО ЗА ПІСЛАННЯМ 2-ЦЕНТОВОЇ МАРКИ ПО ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ.
„SVOBODA"
81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Незабудьте що на Свята

П. СТАСЮК

посідає найбільший вибір

ШИНОК і КОВБАС

В НЮ ЙОРКУ і ОКОЛИЦІ

Силен новоуладжений, санітарний, обслуга честна та чемна, а коли не вірите то переконайтеся самі.

124 ПЕРША ЕВНЯ, НЮ ЙОРК, Н. Й.

МЕЖИ 7-мою А 8-ою ВУЛИЦЕЮ Telephone: Dry Dock 4-2030 БІЛИЙ ДІМ В БЛЬОКУ

ПОВОРОТ ТАРЗАНА.

(50)

Жрекиня Ла ніколи не думала, що Тарзан видістанеться з міста, коли вона його впровадила до підземелля під олтарем. Вона дивилася на нього не як жрекиня, але як дівчина, що залюбилася в сильного й красивого мущину. Вона певна була, що колиб Тарзан не втік, то він став би її чоловіком, бо не думала, що він захотів би знову лягати під ніж жрекині на камінному столі в храмі.

Тепер Тарзан несподівано зявився перед очима Ла в образі могучого й розареного великана, що на право й на ліво торощив потвор-людей. Вона, остовпівши від здивування й несподіванки, забула про свою жертву. Вмить Тарзан опинився біля неї. Він грімким голосом заспокоював Ла, що нічого не зробить злого їй, бо вона вратувала його життя. Але разом з тим попередив, щоб Ла навіть не думала перечити йому в дальшому поступованню, бо він і її вбє.

Говорячи це, він приступив до самого стола, на якому лежала Джейні. „Хто вона?", спитала дрижачим голосом Ла. „Вона моя", відповів Тарзан. Ла була так вражена, що кілька хвилин стояла мов закам'яніла. Вона зрозуміла все. Надії на любов до неї Тарзана були стрчені. Вона дивилася на нього зі страшним душевним болем в очах і сльози почали здивати її лице. Тарзан уже виносив Джейні з храму.

Ла почала тратити притомність. Коли Тарзан скрився за дверима кімнати, Ла зомліла й впала на камяну підлогу. Тимчасом деякі з потворів-людей спамятався й почали здоганяти Тарзана. Він зі своєю дорогою дівчиною побіг через двір і скрився в тім коридорі, куди колись його привела Ла. Мешканці Опару з задоволенням дивилися на те, що Тарзан попався знову в їх руки. Вони знали, що виходу з того коридора не було.

—o—